Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

18 päivänä joulukuuta 2025*

Muutoksenhaku – Kansanterveys – Kuumennettavat tupakkatuotteet – Tiettyjen vapautusten lopettaminen – Delegoitu direktiivi (EU) 2022/2100 – Kumoamiskanne – Asiavaltuus – SEUT 263 artiklan neljäs kohta – Edellytys, jonka mukaan riidanalaisen toimen on koskettava kantajaa suoraan – Talouden toimijoiden rajoitettu piiri – Ilmoituksia koskevat velvollisuudet – Markkinointilupa

Asiassa C-731/23 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 29.11.2023,

Nicoventures Trading Limited, kotipaikka Lontoo (Yhdistynyt kuningaskunta),

British American Tobacco (Germany) GmbH, kotipaikka Hampuri (Saksa),

British American Tobacco Italia SpA (BAT Italia), kotipaikka Rooma (Italia),

British American Tobacco Polska Trading sp. z o.o., kotipaikka Varsova (Puola),

British American Tobacco España SA, kotipaikka Madrid (Espanja),

P.J. Carroll & Company Limited, kotipaikka Dublin (Irlanti),

edustajinaan M. Schonberg ja L. Van den Hende, advocaten,

valittajina,

ja jossa muina osapuolina ovat

Euroopan komissio, asiamiehinään F. van Schaik ja H. van Vliet,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

jota tukee

Ranskan tasavalta, asiamiehinään M. de Lisi, B. Fodda, ja B. Travard,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Jürimäe (esittelevä tuomari), unionin tuomioistuimen presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa toisen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit F. Schalin, M. Gavalec ja Z. Csehi,

julkisasiamies: N. Emiliou,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.6.2025 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Nicoventures Trading Limited, British American Tobacco (Germany) GmbH, British American Tobacco Italia SpA (BAT Italia), British American Tobacco Polska Trading sp. z o.o., British American Tobacco España SA ja P.J. Carroll & Company Limited vaativat valituksessaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 20.9.2023 antaman tuomion Nicoventures Trading ym. v. komissio (T-706/22, jäljempänä valituksenalainen määräys, EU:T:2023:579), jolla unionin yleinen tuomioistuin jätti tutkimatta niiden kanteet, joilla vaadittiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/40/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tiettyjen kuumennettavi[a] tupakkatuotteita koskevien vapautusten lopettamisesta 29.6.2022 annetun komission delegoidun direktiivin (EU) 2022/2100 (EUVL 2022, L 283, s. 4; jäljempänä delegoitu direktiivi) kumoamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Direktiivi 2014/40/EU

2 Tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden valmistamista, esittämistapaa ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä sekä direktiivin 2001/37/EY kumoamisesta 3.4.2014 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2014/40/EU (EUVL 2014, L 127, s. 1) määritellään tupakkatuotteiden markkinoille saattamista koskevat säännöt.

3 Kyseisen direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

– –

18) ’ainesosalla’ tupakkaa, lisäainetta sekä muita aineita tai osatekijöitä, joita on lopullisessa tupakkatuotteessa tai vastaavassa tuotteessa, mukaan lukien paperi, suodatin, musteet, patruunat ja liimat;

– –

25) ’tunnusomaisella maulla’ selvästi havaittavaa muuta kuin tupakan tuoksua tai makua, joka on tulosta lisäaineesta tai lisäaineiden yhdistelmästä, mukaan lukien mutta ei yksinomaisesti hedelmän, mausteen, yrttien, alkoholin, makeisen, mentolin tai vaniljan tuoksu tai maku, joka on havaittavissa ennen tupakkatuotteen käyttöä tai sen aikana;

– –

28) ’olosuhteiden merkittävällä muutoksella’ jonkin tuoteluokan myyntimäärien kasvua vähintään 10 prosentilla vähintään viidessä jäsenvaltiossa 5 artiklan 6 kohdan mukaisesti toimitettujen myyntitietojen perusteella tai käytön yleisyyden kasvua alle 25-vuotiaiden kuluttajaryhmässä vähintään viidellä prosenttiyksiköllä vähintään viidessä jäsenvaltiossa kunkin tuoteluokan osalta toukokuussa 2012 julkaistun erityisen Eurobarometriraportin 385 tai vastaavien käytön yleisyyttä koskevien tutkimusten perusteella; olosuhteiden merkittävää muutosta ei kuitenkaan katsota tapahtuneen, jos tuoteluokan myyntimäärä vähittäistasolla ei ylitä 2,5:tä prosenttia tupakkatuotteiden kokonaismyynnistä [Euroopan] unionin tasolla;

– –”

4 Kyseisen direktiivin 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Ainesosista ja päästöistä ilmoittaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on vaadittava kaikkia tupakkatuotteiden valmistajia ja tuojia toimittamaan toimivaltaisille viranomaisilleen seuraavat tiedot tuotemerkki- ja tyyppikohtaisesti:

a) tuotemerkki- ja tyyppikohtainen luettelo kaikista tupakkatuotteiden valmistamisessa käytetyistä ainesosista ja niiden määristä, kunkin tupakkatuotteeseen sisältyvän ainesosan painon mukaisessa alenevassa järjestyksessä,

– –

Uuden tai muutetun tupakkatuotteen osalta tämän artiklan mukaisesti vaaditut tiedot on toimitettava ennen näiden tuotteiden saattamista markkinoille.

– –

6. Jäsenvaltioiden on vaadittava valmistajia ja tuojia toimittamaan niiden saatavilla olevia ainesosiin ja päästöihin liittyviä sisäisiä ja ulkoisia tutkimuksia, jotka koskevat markkinatutkimuksia ja eri kuluttajaryhmien, mukaan lukien nuorten sekä nykyisten tupakoijien, mieltymyksiä, sekä tiivistelmiä kaikista markkinatutkimuksista, joita ne suorittavat tuodessaan markkinoille uusia tuotteita. Jäsenvaltioiden on myös vaadittava valmistajia ja tuojia ilmoittamaan tuote- ja tyyppikohtaisista myyntimääristä, yksittäisinä savukkeina tai kilogrammoina, ja jäsenvaltiokohtaisista myyntimääristä vuosittain alkaen 1 päivästä tammikuuta 2015. Jäsenvaltioiden on toimitettava muut niiden saatavilla olevat tiedot myyntimääristä.

7. Kaikki tämän artiklan ja 6 artiklan mukaisesti jäsenvaltioille toimitettavat ja jäsenvaltioiden toimittamat tiedot on toimitettava sähköisessä muodossa. Jäsenvaltioiden on tallennettava tiedot sähköisesti ja varmistettava, että [Euroopan] komissiolla ja muilla jäsenvaltioilla on pääsy näihin tietoihin tämän direktiivin soveltamiseksi. – –”

5 Direktiivin 2014/40 7 artiklassa, jonka otsikko on ”Ainesosien sääntely”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on kiellettävä sellaisten tupakkatuotteiden markkinoille saattaminen, joissa on jokin tunnusomainen maku.

– –

7. Jäsenvaltioiden on kiellettävä sellaisten tupakkatuotteiden saattaminen markkinoille, jotka sisältävät makuaineita jossain komponentissa, kuten suodattimissa, papereissa, pakkauksissa, patruunoissa tai muissa teknisissä ominaisuuksissa, jotka mahdollistavat kyseisten tupakkatuotteiden tuoksun tai maun tai niiden savun voimakkuuden muuttamisen. Suodattimet, paperit ja patruunat eivät saa sisältää tupakkaa tai nikotiinia.

– –

12. Muut tupakkatuotteet kuin savukkeet ja kääretupakka vapautetaan 1 ja 7 kohdassa säädetyistä kielloista. Komissio antaa delegoituja säädöksiä 27 artiklan mukaisesti tämän vapautuksen lopettamiseksi tietyn tuoteluokan osalta, jos olosuhteissa tapahtuu merkittävä muutos, joka vahvistetaan komission kertomuksessa.

– –”

6 Kyseisen direktiivin 9 artikla koskee yleisvaroituksia ja tiedotusviestejä, jotka on esitettävä poltettavaksi tarkoitettujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksissa ja myyntipäällyksissä. Mainitun direktiivin 10 artiklassa puolestaan täsmennetään velvoitteet, jotka koskevat terveysvaroituksia, jotka on mainittava kussakin näiden tuotteiden vähittäismyyntipakkauksessa ja myyntipäällyksessä.

7 Direktiivin 2014/40 11 artiklan, jonka otsikko on ”Muiden poltettavaksi tarkoitettujen tupakkatuotteiden kuin savukkeiden, kääretupakan ja vesipiipputupakan pakkausmerkinnät”, sanamuoto on seuraava:

”1. Jäsenvaltiot voivat vapauttaa muut poltettavaksi tarkoitetut tupakkatuotteet kuin savukkeet, kääretupakan ja vesipiipputupakan velvoitteesta, joka koskee 9 artiklan 2 kohdan mukaisen tiedotusviestin ja 10 artiklan mukaisten yhdistettyjen terveysvaroitusten esittämistä. – –

– –

6. Komissio antaa delegoituja säädöksiä 27 artiklan mukaisesti 1 kohdassa tarkoitetun vapautuksen myöntämismahdollisuuden lopettamiseksi jonkin tuoteluokan osalta, jos kyseistä tuoteluokkaa koskevissa olosuhteissa tapahtuu merkittävä muutos, joka vahvistetaan komission kertomuksessa.”

8 Kyseisen direktiivin 19 artiklassa, jonka otsikko on ”Uusista tupakkatuotteista ilmoittaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on vaadittava uusien tupakkatuotteiden valmistajia ja tuojia ilmoittamaan jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille mahdollisista sellaisista tuotteista, joita ne aikovat saattaa kyseisille kansallisille markkinoille. Tämä ilmoitus on toimitettava sähköisessä muodossa kuusi kuukautta ennen aiottua markkinoille saattamista. Siihen on liitettävä yksityiskohtainen

kuvaus kyseisestä uudesta tupakkatuotteesta sekä sen käyttöohjeet ja tiedot ainesosista ja päästöistä 5 artiklan mukaisesti. – –

2. – – Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kaikki tämän artiklan nojalla saamansa tiedot.

3. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön uusien tupakkatuotteiden lupajärjestelmän. – –

– –”

Delegoitu direktiivi

9 Delegoidun direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Muutetaan direktiivi [2014/40] seuraavasti:

1) Korvataan 7 artiklan 12 kohta seuraavasti:

’12. Muut tupakkatuotteet kuin savukkeet, kääretupakka ja kuumennettavat tupakkatuotteet vapautetaan 1 ja 7 kohdassa säädetyistä kielloista. Komissio antaa delegoituja säädöksiä 27 artiklan mukaisesti tämän vapautuksen lopettamiseksi tietyn tuoteluokan osalta, jos olosuhteissa tapahtuu merkittävä muutos, joka vahvistetaan komission kertomuksessa.

Ensimmäisessä alakohdassa ’kuumennettavalla tupakkatuotteella’ tarkoitetaan uutta tupakkatuotetta, josta vapautuu kuumennettaessa käyttäjän hengitettäväksi nikotiinia ja muita kemikaaleja sisältäviä päästöjä ja joka on ominaisuuksistaan riippuen savuton tupakkatuote tai poltettavaksi tarkoitettu tupakkatuote.’

2) Muutetaan 11 artikla seuraavasti:
   a) Korvataan otsikko seuraavasti:

   ’11 artikla

   Muiden poltettavaksi tarkoitettujen tupakkatuotteiden kuin savukkeiden, kääretupakan, vesipiipputupakan ja kuumennettavien tupakkatuotteiden pakkausmerkinnät’.
   b) Korvataan 1 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

   ’Jäsenvaltiot voivat vapauttaa muut poltettavaksi tarkoitetut tupakkatuotteet kuin savukkeet, kääretupakan, vesipiipputupakan ja 7 artiklan 12 kohdassa määritellyt kuumennettavat tupakkatuotteet velvoitteesta, joka koskee 9 artiklan 2 kohdan mukaisen tiedotusviestin ja 10 artiklan mukaisten yhdistettyjen terveysvaroitusten esittämistä. Tällöin kussakin tällaisten tuotteiden vähittäismyyntipakkauksessa ja mahdollisessa myyntipäällyksessä on esitettävä 9 artiklan 1 kohdassa säädetyn yleisvaroituksen lisäksi jokin tämän direktiivin liitteessä I lueteltu tekstivaroitus. Edellä 9 artiklan 1 kohdassa mainitussa yleisvaroituksessa on oltava viittaus 10 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin lopettamista koskeviin palveluihin.’ ”

Asian tausta

10 Asian tausta on esitetty valituksenalaisen määräyksen 2–6 kohdassa. Nyt käsiteltävää valitusta varten ne voidaan tiivistää seuraavasti.

11 British American Tobacco -konserni (jäljempänä BAT-konserni), johon valittajat kuuluvat, valmistaa ja markkinoi tupakkatuotteita, muun muassa kuumennettavia tupakkatuotteita. Yksi valittajista, Nicoventures Trading, perustettiin vuonna 2011 BAT-konserniin huolehtimaan yksinomaan innovatiivisten savuttomien tuotteiden, muun muassa kuumennettavien tupakkatuotteiden, kehittämisestä ja markkinoinnista. Nicoventures Trading myy BAT-konsernin kuumennettavia tupakkatuotteita muille konsernin yhtiöille, muun muassa muille valittajille. Viimeksi mainitut jakelevat tai aikovat jaella Nicoventures Tradingin tuotteita neljäntoista jäsenvaltion markkinoilla.

12 Komissio julkaisi 15.6.2022 direktiivin 2014/40 mukaisen kertomuksen, jossa todettiin kuumennettavien tupakkatuotteiden tilanteen merkittävä muutos.

13 Tämän kertomuksen johdosta komissio antoi direktiivin 2014/40 7 artiklan 12 kohdan ja 11 artiklan 6 kohdan perusteella delegoidun direktiivin. Päivästä, johon mennessä jäsenvaltioiden oli pantava täytäntöön delegoidun direktiivin noudattamiseksi tarpeelliset toimenpiteet, eli 23.10.2023 lukien kuumennettavia tupakkatuotteita ei ole enää vapautettu direktiivin 2014/40 7 artiklan 1 ja 7 kohdassa tarkoitetuista makuaineita koskevista kielloista. Lisäksi samasta päivästä lukien poltettavaksi tarkoitettuihin kuumennettaviin tupakkatuotteisiin, joita ei ole kielletty, on sovellettu samoja pakkausmerkintöjä koskevia velvoitteita kuin muihin poltettavaksi tarkoitettuihin tupakkatuotteisiin, joita ei ole vapautettu.

Asian käsittely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen määräys

14 Valittajat nostivat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 16.11.2022 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa ne vaativat delegoidun direktiivin kumoamista.

15 Koska komissio katsoi, että delegoitu direktiivi ei koskenut valittajia suoraan tai erikseen SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla, se esitti 17.1.2023 oikeudenkäyntiväitteen.

16 Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyi oikeudenkäyntiväitteen valituksenalaisella määräyksellä ja jätti kanteen tutkimatta.

17 Unionin yleinen tuomioistuin totesi aluksi kyseisen määräyksen 13 ja 14 kohdassa, että delegoitu direktiivi on SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettu sääntelytoimi, jonka 2 artiklassa säädetään täytäntöönpanotoimenpiteistä eli toimenpiteistä sen saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystä, joiden toteuttaminen kuuluu jäsenvaltioille. Unionin yleinen tuomioistuin päätteli tästä, että kumoamiskanne ei kuulunut SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuun kolmanteen tilanteeseen eli siihen, että henkilö voi nostaa kanteen sääntelytoimesta, joka koskee häntä suoraan ja joka ei edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä. Se totesi myös, että koska delegoitua direktiiviä ei ollut osoitettu valittajille, kumoamiskanne ei voinut kuulua kyseisessä määräyksessä tarkoitettuun ensimmäiseen tilanteeseen, jonka mukaan henkilö voi nostaa kanteen hänelle osoitetuista toimista. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että oli tutkittava, kuuluivatko valittajat mainitussa määräyksessä tarkoitettuun toiseen tilanteeseen eli koskiko delegoitu direktiivi niitä suoraan ja erikseen.

18 Edellytyksestä, jonka mukaan riidanalaisen toimen on koskettava valittajaa suoraan, unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen määräyksen 24, 26 ja 28 kohdassa muistutettuaan asian kannalta merkityksellisestä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, että delegoidulla direktiivillä on vaikutuksia valittajien kaltaisten toimijoiden, jotka markkinoivat tai aikovat

markkinoida sellaisia kuumennettavia tupakkatuotteita, joissa on jokin tunnusomainen maku, oikeusasemaan, koska tästä markkinoinnista tulee laitonta direktiivin antamisen johdosta. Nämä toimijat velvoitetaan myös merkitsemään sellaisten kuumennettavien tupakkatuotteiden, joita ei ole kielletty, pakkauksiin samat terveysvaroitukset, jotka on merkittävä tiettyjen muiden poltettavaksi tarkoitettujen tupakkatuotteiden pakkauksiin.

19 Valittajiin sovelletaan siten kieltoa markkinoida kuumennettavia tupakkatuotteita, joissa on jokin tunnusomainen maku, ja suoraan delegoidusta direktiivistä ilmeneviä velvollisuuksia riippumatta siitä, edellyttääkö kyseinen direktiivi täytäntöönpanotoimenpiteitä eli toimenpiteitä sen saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystä, jotka jäsenvaltioiden tehtävänä on toteuttaa. Käsiteltävässä asiassa mainitussa direktiivissä säädetyt toimenpiteet sen saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystä ovat nimittäin tarpeen ainoastaan mainittujen kieltojen ja velvoitteiden täysimääräiseksi soveltamiseksi jäsenvaltioiden lainsäädännössä, eikä jäsenvaltioilla ole itsenäistä harkintavaltaa, koska delegoidussa direktiivissä ei jätetä jäsenvaltioille mitään harkintavaltaa näiden kieltojen ja velvoitteiden osalta.

20 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi näin ollen, että kyseisen direktiivin oli katsottava koskevan valittajia suoraan ja ettei millään komission esittämistä argumenteista voitu kyseenalaistaa näitä arviointeja.

21 Edellytyksestä, jonka mukaan riidanalaisen toimen on koskettava kantajaa suoraan ja erikseen, unionin yleinen tuomioistuin muistutti aluksi valituksenalaisen määräyksen 36 kohdassa muun muassa 15.7.1963 annetun tuomion Plaumann v. komissio (25/62, EU:C:1963:17) perusteella, että yleisesti sovellettava toimi voi koskea erikseen tiettyjä luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jolloin se on niitä kohtaan päätöksen luonteinen toimi, jos tämä toimi vaikuttaa niihin tiettyjen niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella nämä erottuvat kaikista muista ja ne voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle toimi on osoitettu.

22 Unionin yleinen tuomioistuin täsmensi valituksenalaisen määräyksen 37 kohdassa 18.5.1994 annetun tuomion Codorniu v. neuvosto (C-309/89, EU:C:1994:197) 18 kohtaan viitaten, että toimen yleiseen sovellettavuuteen ja siten sen normatiivisuuteen ei vaikuta se, että on mahdollista jollakin tarkkuudella määritellä niiden oikeussubjektien lukumäärä, joihin toimea sovelletaan tiettynä ajankohtana, tai jopa yksilöidä nämä oikeussubjektit, jos on selvää, että tätä toimea sovelletaan sen tarkoituksen mukaisesti siinä objektiivisesti määritellyn oikeudellisen tilanteen tai tosiseikaston perusteella.

23 Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin tutki väitteet, jotka valittajat olivat esittäneet osoittaakseen, että delegoitu direktiivi koski niitä erikseen.

24 Ensinnäkin unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen määräyksen 45 kohdassa, että pelkästään se seikka, että toimijat, jotka ovat tehneet ilmoituksen, josta säädetään direktiivin 2014/40 5 ja 19 artiklassa, tai joilla on kyseisen direktiivin 19 artiklan 3 kohdassa käyttöön otetun järjestelmän mukainen lupa, olivat yksilöitävissä delegoidun direktiivin antamishetkellä, ei riitä osoittamaan, että kyseinen direktiivi koskee niitä erikseen, jos kyseistä delegoitua direktiiviä sovelletaan yleisten ja abstraktien näkökohtien nojalla. Unioin yleinen tuomioistuin katsoi, ettei komissiolla ollut velvollisuutta ottaa niiden tilannetta erityisesti huomioon delegoitua direktiiviä antaessaan.

25 Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisen määräyksen 46 kohdassa väitteen, joka koski niiden yritysten vähäistä määrää, joihin delegoitu direktiivi vaikuttaa, koska niiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden lukumäärällä, joihin tällainen toimi vaikuttaa, ei ole tältä osin ratkaisevaa merkitystä.

26 Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin myönsi valituksenalaisen määräyksen 47 kohdassa, että delegoidusta direktiivistä seuraava ehdoton kielto markkinoida sellaisia kuumennettavia tupakkatuotteita, joissa on tunnusomaisia makuja, johtaa väistämättä siihen, että joidenkin valittajien luvat tällaisten tupakkatuotteiden markkinointiin kyseenalaistetaan. Riidanalaisen määräyksen 47 ja 49 kohdassa se kuitenkin katsoi, että tällaisten lupien, jotka on myönnetty ilman yksinoikeutta, ei kuitenkaan voida katsoa erottavan ja yksilöivän niiden haltijoiden asemaa kyseiseen direktiiviin nähden samalla tavoin kuin jos direktiivi olisi osoitettu niille. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että kyseisillä luvilla ei myöskään anneta niiden haltijoille oikeuksia, jotka olisivat verrattavissa 17.1.1985 annettuun tuomioon Piraiki-Patraiki ym. v. komissio (11/82, EU:C:1985:18), 18.5.1994 annettuun tuomioon Codorniu v. neuvosto (C-309/89, EU:C:1994:197), 13.3.2008 annettuun tuomioon komissio v. Infront WM (C-125/06 P, EU:C:2008:159) ja 27.2.2014 annettuun tuomioon Stichting Woonpunt ym. v. komissio (C-132/12 P, EU:C:2014:100) johtaneiden asioiden kantajilla olleisiin oikeuksiin.

27 Neljänneksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen määräyksen 51 kohdassa, että sillä seikalla, että sellaisten kuumennettavien tupakkatuotteiden, joissa on jokin tunnusomainen maku, valmistajat ja maahantuojat eivät ole delegoidun direktiivin kannalta samassa tilanteessa kuin tuotanto- ja jakeluketjun alku- ja loppupäässä sijaitsevat teollisuudenalat, ei ole merkitystä sen kysymyksen kannalta, kuuluvatko valittajat rajoitettuun piiriin. Osoittaakseen, että delegoitu direktiivi koskee niitä erikseen, valittajien ei nimittäin tarvitse osoittaa, että se koskee niitä eri tavalla kuin muita toimijoita, vaan niiden on osoitettava, että se koskee niitä niille ominaisen tosiasiallisen tilanteen takia ja erottaa ne siten samalla tavalla kuin sen, jolle jokin päätös on osoitettu.

28 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo valituksenalaisen määräyksen 52 kohdassa, että kaikesta edellä esitetystä seuraa, että niiden lupien ja ilmoitusten perusteella, joihin valittajat vetoavat, ei voida osoittaa, että delegoitu direktiivi koskee valittajia erikseen.

29 Vastauksena valittajien argumentointiin, jonka mukaan kyseinen direktiivi heikentää huomattavasti niiden kilpailuasemaa, unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen määräyksen 54 ja 55 kohdassa, että se, että yleisesti sovellettava toimi vaikuttaa taloudellisesti tiettyihin toimijoihin enemmän kuin toisiin toimijoihin, ei riitä yksilöimään niitä suhteessa näihin muihin toimijoihin, jos tätä toimea sovelletaan objektiivisesti määritellyn tilanteen perusteella. Toisaalta pelkästään se seikka, että luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö saattaa menettää merkittävän tulonlähteen uuden säännöstön vuoksi, ei osoita, että tämä on erityisessä tilanteessa, eikä se riitä osoittamaan, että kyseinen säännöstö koskee tätä henkilöä erikseen, koska kyseisen henkilön on näytettävä toteen ne olosuhteet, joiden perusteella voidaan katsoa, että väitetty vahinko on omiaan yksilöimään hänet suhteessa kaikkiin muihin talouden toimijoihin, joita mainittu säännöstö koskee samalla tavalla kuin häntä.

30 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin totesi, että valittajat eivät voineet perustellusti väittää, että delegoitu direktiivi koski niitä erikseen, ja että kanne oli näin ollen jätettävä tutkimatta.

Asianosaisten vaatimukset ja asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

31 Valittajat vaativat valituksessaan, että unionin tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen määräyksen

– jos se katsoo, että se voi menettelyn tässä vaiheessa tehdä niin, hylkää oikeudenkäyntiväitteen, toteaa, että ensimmäisessä oikeusasteessa nostettu kanne voidaan ottaa tutkittavaksi, ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen, jotta tämä ratkaisee asiakysymyksen, ja

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien unionin yleisessä tuomioistuimessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

32 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin

– hylkää valituksen ja

– velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

33 Unionin tuomioistuimen presidentin 25.4.2024 antamalla määräyksellä Nicoventures Trading ym. v. komissio (C-731/23 P, EU:C:2024:380) Ranskan tasavalta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia. Se vaatii, että unionin tuomioistuin hylkää valituksen kokonaisuudessaan ja toteaa näin ollen, että kanne on jätettävä tutkimatta.

Valituksen tarkastelu

34 Valittajat vetoavat valituksensa tueksi yhteen ainoaan valitusperusteeseen, joka koskee unionin yleinen tuomioistuimen tekemiä oikeudellisia virheitä sen soveltaessa valittajien tilanteeseen edellytystä, jonka mukaan riidanalaisen toimen on koskettava kantajaa erikseen. Tämä peruste jakautuu kahteen erilliseen osaan, jotka koskevat oikeudellisia virheitä, jotka liittyvät niiden seikkojen tutkimiseen, joihin valittajat olivat vedonneet osoittaakseen, että delegoitu direktiivi koski niitä erikseen, ja sen oikeudellisen kriteerin arvioimiseen, joka koskee ”markkina-aseman huomattavaa heikentymistä”.

Ainoan valitusperusteen ensimmäinen osa

Asianosaisten lausumat

35 Ainoan valitusperusteen ensimmäinen osa koskee valituksenalaisen määräyksen 45–52 kohtaa. Valittajat arvostelevat unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se teki oikeudellisen virheen arvioidessaan niiden sille esittämien seikkojen oikeudellista merkitystä ja katsoessaan, että nämä seikat eivät riittäneet osoittamaan, että delegoitu direktiivi koski valittajia erikseen.

36 Unionin yleinen tuomioistuin teki siten oikeudellisen virheen, kun se arvioi kutakin mainittua seikkaa erikseen ja yksilöllisesti ja kun se tutki, riittivätkö kukin niistä sellaisenaan osoittamaan, että delegoitu direktiivi koski valittajia erikseen. Tällainen lähestymistapa ei ole valittajien mukaan sen oikeuskäytännön mukainen, jossa vaaditaan yksilöimään ”joukko seikkoja” tai ”joukko tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja”, joiden perusteella kantaja voidaan yksilöidä.

37 Ensinnäkin, toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen määräyksen 45 kohdassa, valittajat katsovat, että merkitystä on sillä, että direktiivin 2014/40 5 artiklan ja 19 artiklan 1 kohdan nojalla tehtyjen tuotteita koskevien ilmoitusten ansiosta komissio saattoi yksilöidä ne delegoidun direktiivin antamisajankohtana.

38 Toiseksi valittajat arvostelevat valituksenalaisen määräyksen 46 kohtaa sillä perusteella, että viimeaikaisesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että vaikka kantajan markkina-aseman merkitys ei sellaisenaan riitä osoittamaan, että riidanalainen toimi koskee sitä erikseen, se on kuitenkin merkityksellinen siltä osin kuin se kuuluu sellaisten seikkojen kokonaisuuteen, jotka muodostavat kyseiselle kantajalle ominaisen erityistilanteen. Näin on kuitenkin käsiteltävässä asiassa, kun otetaan huomioon BAT-konsernin merkittävä asema unionin markkinoilla kuumennettavien tupakkatuotteiden osalta.

39 Lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen määräyksen 51 kohdassa esittämä päätelmä, jonka mukaan kuumennettavien tupakkatuotteiden valmistajia ei voida erottaa muista kyseessä olevien tuotteiden tuotanto- ja jakeluketjuun osallistuvista toimijoista, ei ole valittajien mukaan oikeudellisesti perusteltu. Se, että toimi voi vaikuttaa myös muihin toimijoihin, ei voi merkitä sitä, ettei se voi koskea erikseen toimijaa, johon toimi vaikuttaa suoraan ja merkittävästi.

40 Käsiteltävässä asiassa direktiivin 2014/40 5 artiklan ja 19 artiklan 1 kohdan nojalla käyttöön otetussa ilmoitusjärjestelmässä tehdään ero kyseessä olevien tuotteiden tuotanto- ja jakeluketjuun osallistuvien eri toimijoiden välillä. Tässä järjestelmässä edellytetään vain, että ilmoituksen tekee kyseisen tuotteen valmistaja tai maahantuoja eikä toimitusketjun loppu- tai alkuvaiheessa oleva toimija. Toisen valmistajan tai tuottajan olemassaoloon ei tältä osin voida vedota sen poissulkemiseksi, että delegoitu direktiivi koskee valittajia erikseen.

41 Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin teki valituksenalaisen määräyksen 47–50 kohdassa oikeudellisen virheen, kun se ei antanut riittävästi merkitystä tiettyjen valittajien ennen delegoidun direktiivin antamista saamille markkinointiluville.

42 Tältä osin valittajat väittävät ensinnäkin, että on virheellistä väittää, että delegoidulla direktiivillä on samat vaikutukset kaikkiin toimijoihin riippumatta siitä, onko niillä markkinointilupa vai ei, koska toimijat, joilla on lupa, menettävät sen, toisin kuin muut toimijat. Ne väittävät toiseksi, että ennen kyseisen direktiivin antamista olemassa olleiden oikeuksien ei välttämättä tarvitse olla yksinoikeuksia, jotta voitaisiin katsoa, että mainittu direktiivi koskee valittajia erikseen 13.3.2008 annetussa tuomiossa komissio v. Infront WM (C-125/06 P, EU:C:2008:159) ja 27.2.2014 annetussa tuomiossa Stichting Woonpunt ym. v. komissio (C-132/12 P, EU:C:2014:100) tarkoitetulla tavalla. Kolmanneksi tällaisten olemassa olevien oikeuksien ei tarvitse olla ”ikuisia”, jotta ne olisivat tältä osin merkityksellisiä.

43 Komissio katsoo, että ainoan valitusperusteen ensimmäinen osa on perusteeton.

44 Se, että unionin yleinen tuomioistuin tutki ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyt väitteet järjestelmällisesti ja jäsennellysti, ei komission mukaan merkitse sitä, ettei se ottanut huomioon valittajien mainitsemassa oikeuskäytännössä edellytettyä ”joukkoa seikkoja”. Komissio kiistää myös ajatuksen siitä, että jos unionin yleinen tuomioistuin olisi noudattanut valittajien esittämää lähestymistapaa, se olisi todennut, että päätös koski valittajia erikseen, koska jokainen seikka, johon valittajat vetosivat, on selvästi relevantti ja merkityksellinen.

45 Komissio arvostelee aluksi valittajia siitä, että ne ovat antaneet sellaisen vaikutelman, että ne tukeutuivat lukuisiin seikkoihin, joita unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt arvioida yhdessä. Ensimmäisessä oikeusasteessa toimitetussa kannekirjelmässä esittämillään väitteillä valittajat kuitenkin tyytyivät lähinnä väittämään, että niillä on erityinen asema. Ne muodostavat yhtäältä talouden toimijoiden suljetun joukon, joka on yksilöitävissä ja tosiasiallisesti yksilöity delegoitua direktiiviä annettaessa direktiivin 2014/40 5 ja 19 artiklan nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella. Toisaalta delegoitu direktiivi on omiaan vaikuttamaan olennaisesti valittajien markkina-asemaan. Komission mukaan unionin yleinen tuomioistuin selitti vakuuttavasti syyt, joiden vuoksi näiden kahden väitteen avulla ei voida osoittaa, että delegoitu direktiivi koskee valittajia erikseen.

46 Ensimmäisestä väitteestä unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen määräyksen 43 kohdassa perustellusti, että direktiivin 2014/40 5 ja 19 artiklassa säädetyt vaatimukset ovat yleisiä ja abstrakteja perusteita, joita sovelletaan kaikkiin niihin, jotka saattavat tai aikovat saattaa tupakkatuotteen markkinoille. Tällaisten vaatimusten ei kuitenkaan voida katsoa erottavan ja yksilöivän lupien haltijoiden asemaa delegoituun direktiiviin nähden samalla tavoin kuin jos direktiivi olisi osoitettu niille.

47 Tässä yhteydessä ensinnäkin valittajien väitteet, jotka koskevat sitä, että talouden toimijoiden suljettu joukko on yksilöitävissä delegoitua direktiiviä annettaessa, ovat tehottomia.

48 Toiseksi komissio katsoo, että valittajat vääristävät valituksenalaisen määräyksen 46 kohdan sisältöä siltä osin kuin – toisin kuin ne väittävät – unionin yleinen tuomioistuin ei viitannut kyseisessä kohdassa valittajien markkinaosuuteen vaan niiden yritysten lukumäärään, joihin delegoitu direktiivi vaikuttaa. Nämä kaksi kriteeriä ovat kuitenkin erilaisia eikä niillä ole merkitystä ratkaistaessa, koskeeko kyseinen direktiivi valittajia erikseen.

49 Valittajat vääristävät myös valituksenalaisen määräyksen 51 kohtaa siltä osin kuin – toisin kuin ne väittävät – unionin yleinen tuomioistuin ei todennut siinä, että kuumennettavien tupakkatuotteiden valmistajia ei voida erottaa muista kyseessä olevien tuotteiden jakelu- tai toimitusketjuun osallistuvista toimijoista.

50 Valittajien väite, jonka mukaan toisen valmistajan tai tuottajan olemassaoloon ei voida vedota sen poissulkemiseksi, että delegoitu direktiivi koskee valittajia erikseen, on tehoton, koska unionin yleinen tuomioistuin ei ole tehnyt valituksenalaista määräystä tällaisen toteamuksen perusteella.

51 Kolmanneksi väite, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin ei antanut valituksenalaisen määräyksen 47–50 kohdassa riittävästi painoarvoa valittajien hallussa oleville markkinointiluville, on hylättävä.

52 Yhtäältä unionin yleinen tuomioistuin ei katsonut, että delegoidulla direktiivillä olisi samat vaikutukset kaikkiin toimijoihin. Perustelut, joilla valittajat väittävät päinvastaista, ovat siten tehottomia. Toisaalta oikeuskäytäntö, johon valittajat vetoavat tämän väitteen tueksi, ei ole komission mukaan merkityksellinen. Näin ollen 13.3.2008 annettu tuomio komissio v. Infront WM (C-125/06 P, EU:C:2008:159) koskee komission mukaan kannetta, jonka henkilöt, joilla oli saavutettuja oikeuksia, ovat nostaneet yleisesti sovellettavasta toimesta, kun taas 27.2.2014 annettu tuomio Stichting Woonpunt ym. v. komissio (C-132/12 P, EU:C:2014:100) on esimerkki kanteesta, jonka oikeushenkilöt ovat nostaneet toimesta, jolla kyseenalaistetaan komission päätös, joka koskee valtiontukijärjestelmää, jonka edunsaajia nämä henkilöt olivat.

53 Unionin yleinen tuomioistuin ei siis tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan valituksenalaisen määräyksen 47 kohdassa, että kyseessä olevilla luvilla ei annettu niiden haltijoille oikeuksia, jotka olisivat verrattavissa tämän tuomion edellisessä kohdassa mainittujen asioiden kantajilla olleisiin oikeuksiin. Käsiteltävässä asiassa delegoidun direktiivin väitetty seuraus voi olla pelkkä se, että menetetään turhien toiveiden muodossa oleva tulo, eli menetetään mahdollisuus, jota komission mukaan tarjottiin kaikille kuumennettavien tupakkatuotteiden valmistuksesta tai kaupasta kiinnostuneille.

54 Ranskan tasavalta yhtyy kaikkiin komission väitteisiin. Se lisää, että delegoitua direktiiviä sovelletaan kaikkiin toimijoihin, joilla on asianmukainen lupa saattaa kuumennettavia tupakkatuotteita markkinoille, valittajien kilpailijat mukaan lukien. Lisäksi on luonnollista, että kehittymässä olevilla markkinoilla toimii aluksi vain pieni määrä toimijoita. Tämän perusteella ei kuitenkaan voida päätellä, että valittajat toimijoina, jotka erottuvat muista vain varhaisen markkinoilletulonsa myötä, olisivat erityisessä tilanteessa siten, että ne yksilöitäisiin delegoidussa direktiivissä samalla tavalla kuin se, jolle direktiivi on osoitettu.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

55 Ainoan valitusperusteen ensimmäinen osa koskee oikeudellisia virheitä, jotka unionin yleinen tuomioistuin teki arvioidessaan seikkoja, jotka valittajat ovat esittäneet osoittaakseen, että ne kuuluvat sellaisten talouden toimijoiden suljettuun ryhmään, jotka oli yksilöity tai jotka olivat yksilöitävissä delegoitua direktiiviä annettaessa, ja että näin ollen tämä direktiivi koskee niitä erikseen SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla.

56 Valittajien esittämät väitteet koskevat erityisesti valituksenalaisen määräyksen 45–52 kohtaa, joissa unionin yleinen tuomioistuin tutki, riittivätkö yhtäältä direktiivin 2014/40 5 ja 19 artiklan nojalla tehdyt ilmoitukset ja toisaalta niissä jäsenvaltioissa, jotka ovat ottaneet käyttöön lupajärjestelmän kyseisen direktiivin 19 artiklan 3 kohdan nojalla, saadut markkinointiluvat yksilöimään valittajat samalla tavalla kuin sen, jolle päätös on osoitettu.

57 Tältä osin oikeuskäytännössä katsotaan vakiintuneesti, että muut kuin päätöksen adressaatit voivat väittää, että päätös koskee niitä erikseen, ainoastaan, jos kyseinen päätös vaikuttaa niihin tiettyjen niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella nämä henkilöt erottuvat kaikista muista ja ne voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin tällaisen päätöksen adressaatti (ks. mm. tuomio 15.7.1963, Plaumann v. komissio, 25/62, EU:C:1963:17, s. 223; tuomio 17.9.2015, Mory ym. v. komissio, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 93 kohta ja tuomio 31.1.2023, komissio v. Braesch ym., C-284/21 P, EU:C:2023:58, 51 kohta).

58 Tässä suhteessa se, että on mahdollista jollakin tarkkuudella määrittää niiden oikeussubjektien lukumäärä, joihin toimea sovelletaan, tai jopa yksilöidä nämä oikeussubjektit, ei mitenkään merkitse sitä, että olisi katsottava, että toimi koskee näitä oikeussubjekteja erikseen, jos toimea sovelletaan siinä objektiivisesti määritellyn oikeudellisen tilanteen tai tosiseikaston perusteella (tuomio 16.3.1978, Unicme ym. v. neuvosto, 123/77, EU:C:1978:73, 16 kohta; tuomio 22.11.2001, Antillean Rice Mills v. neuvosto, C-451/98, EU:C:2001:622, 52 kohta ja tuomio 12.7.2022, Nord Stream 2 v. parlamentti ja neuvosto, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 157 kohta).

59 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee kuitenkin myös, että kun toimi vaikuttaa sellaiseen henkilöryhmään, jonka jäsenet olivat tiedossa tai yksilöitävissä toimen tekoajankohtana kyseisen ryhmän jäsenille ominaisten kriteerien perusteella, mainitun toimen voidaan katsoa koskevan niitä erikseen talouden toimijoiden rajoitettuun piiriin kuuluvina henkilöinä (ks. vastaavasti

tuomio 17.1.1985, Piraiki-Patraiki ym. v. komissio, 11/82, EU:C:1985:18, 31 kohta; tuomio 22.6.2006, Belgia ja Forum 187 v. komissio, C-182/03 ja C-217/03, EU:C:2006:416, 60 kohta; tuomio 13.3.2008, komissio v. Infront WM, C-125/06 P, EU:C:2008:159, 71 kohta ja tuomio 12.7.2022, Nord Stream 2 v. parlamentti ja neuvosto, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 158 kohta). Näin voi olla muun muassa silloin, jos toimella muutetaan kyseisen oikeussubjektin ennen toimen toteuttamista hankkimia oikeuksia (tuomio 13.3.2008, komissio v. Infront WM, C-125/06 P, EU:C:2008:159, 72 kohta ja tuomio 27.2.2014, Stichting Woonpunt ym. v. komissio, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 59 kohta).

60 Jotta toimen voidaan katsoa koskevan erikseen kantajaa rajoitettuun piiriin kuuluvana henkilönä, edellytetään yhtäältä, että kantaja osoittaa, että riidanalaisen toimen antaja oli yksilöinyt tämän henkilön tai että henkilö oli ainakin yksilöitävissä riidanalaisen toimen antamishetkellä sellaisten riittävän täsmällisten tietojen perusteella, jotka kyseinen toimen antaja oli voinut hankkia (ks. vastaavasti tuomio 17.1.1985, Piraiki-Patraiki ym. v. komissio, 11/82, EU:C:1985:18, 31 kohta), ja toisaalta, että kyseisellä kantajalla on erityispiirteitä verrattuna muihin henkilöihin, joihin kyseistä toimea voidaan soveltaa.

61 Käsiteltävässä asiassa delegoidusta direktiivistä seuraa ensinnäkin, että sellaisten kuumennettavien tupakkatuotteiden, joissa on tunnusomaisia makuja, ja tupakkatuotteiden, jotka sisältävät makuaineita jossain komponentissa, markkinointi kielletään, ja toiseksi, että poltettavaksi tarkoitettuihin kuumennettaviin tupakkatuotteisiin sovelletaan samoja pakkausmerkintöjä koskevia velvoitteita kuin savukkeisiin, kääretupakkaan ja vesipiipputupakkaan.

62 Tästä seuraa, kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen määräyksen 28 ja 30 kohdassa, että 23.10.2023 alkaen, johon mennessä jäsenvaltioiden oli pitänyt toteuttaa toimenpiteet delegoidun direktiivin noudattamiseksi ja alkaa soveltaa niitä, tästä markkinoinnista tuli lainvastaista. Tästä seuraa, että valittajilta, jotka markkinoivat kuumennettavia tupakkatuotteita, joissa on tunnusomaisia makuja tai makuaineita jossakin komponentissa, on evätty mahdollisuus markkinoida tällaisia tuotteita kyseisestä päivämäärästä alkaen.

63 Delegoidulla direktiivillä myös muutettiin 23.10.2023 alkaen järjestelmää, jonka puitteissa valittajat saattoivat kyseiseen päivään saakka markkinoida kuumennettavia tupakkatuotteitaan, siten, että niiden toimintaedellytykset heikkenivät aikaisempaan verrattuna muun muassa näihin tuotteisiin sovellettavien uusien pakkausmerkintöjä koskevien velvoitteiden vuoksi.

64 Yhtäältä on kuitenkin niin, kuten julkisasiamies on lähinnä todennut ratkaisuehdotuksensa 163 ja 164 kohdassa, että tämä uusi järjestelmä on seurausta direktiivin 2014/40 2 artiklan 28 alakohdassa tarkoitetusta olosuhteiden merkittävästä muutoksesta, jonka komissio on todennut kyseisen säännöksen mukaisesti valmistajien ja maahantuojien kyseisen direktiivin 5 artiklan 6 kohdassa säädetyn velvollisuuden mukaisesti ilmoittamien kyseessä olevien tuotteiden myyntimäärien perusteella.

65 Toisaalta kuumennettavat tupakkatuotteet ovat uusia tupakkatuotteita, joten ennen kuin valittajat saattoivat ne markkinoille, niistä tehtiin väistämättä kyseisen direktiivin 5 artiklan ja 19 artiklan 1 kohdan mukainen ilmoitus jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. Tähän ilmoitukseen liitettiin muun muassa luettelo näiden tuotteiden valmistuksessa käytetyistä ainesosista, joihin kuuluvat tunnusomaisten makujen kaltaiset lisäaineet, ja tässä yhteydessä toimitetut tiedot asetettiin komission saataville direktiivin 2014/40 19 artiklan 2 kohdan nojalla.

66 Lisäksi tämä markkinoille saattaminen edellytti tarvittaessa lupaa jäsenvaltioilta, jotka olivat päättäneet käyttää niille kyseisen direktiivin 19 artiklan 3 kohdassa tältä osin annettua mahdollisuutta.

67 Näissä olosuhteissa on todettava ensinnäkin, että valittajat kuuluvat sellaisten talouden toimijoiden rajoitettuun piiriin, jotka komissio oli yksilöinyt tai jotka olivat komission yksilöitävissä delegoidun direktiivin antamisajankohtana sen vuoksi, että ennen kyseisen direktiivin antamista oli todettu ”olosuhteiden merkittävä muutos”, joka on sekä direktiivin 2014/40 7 artiklan 12 kohdassa että 11 artiklan 6 kohdassa asetettu vaatimus komission delegoidun toimivallan käyttöönotolle, sekä tämän tuomion 65 ja 66 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisuuksien ja lupapäätösten vuoksi.

68 Toiseksi delegoidussa direktiivissä säädetyt uudet kiellot ja velvoitteet vaikuttavat erityisesti valittajiin, koska tämän direktiivin vaikutuksesta muutettiin 23.10.2023 alkaen kuumennettavien tupakkatuotteiden markkinointijärjestelmää, josta ne olivat hyötyneet kyseiseen ajankohtaan saakka, heikentämällä niiden toimintaedellytyksiä aikaisempaan verrattuna, kun otetaan huomioon muun muassa se, että delegoidulla direktiivillä on yksinkertaisesti kielletty sellaisten kuumennettavien tupakkatuotteiden myynti, joissa on tunnusomaisia makuja. Valittajien kaltaiset näillä markkinoilla toimivat toimijat menettivät näin ollen lopullisesti oikeutensa markkinoida näitä tuotteita, eikä yksikään muu toimija voi tehdä sitä tulevaisuudessa.

69 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se totesi valituksenalaisen määräyksen 47 kohdassa, että tietyille valittajille direktiivin 2014/40 nojalla myönnettyjen lupien ei voitu katsoa erottavan ja yksilöivän niiden haltijoiden asemaa delegoituun direktiiviin nähden samalla tavoin kuin jos se olisi osoitettu niille, ja kun se katsoi kyseisen määräyksen 52 kohdassa, että niiden lupien ja ilmoitusten perusteella, joihin valittajat unionin yleisessä tuomioistuimessa vetosivat, ei voitu osoittaa, että delegoitu direktiivi koskee valittajia erikseen.

70 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 168 kohdassa, sillä, että kyseessä olevat markkinointiluvat eivät ole yksinomaisia, kuten valituksenalaisen määräyksen 49 kohdassa mainitaan, ei voi olla vaikutusta valittajien yksilöimiseen. Tältä osin merkityksellinen arviointiperuste on nimittäin se, muutetaanko kantajan ennen riidanalaisen toimen antamista hankkimia oikeuksia (ks. vastaavasti tuomio 13.3.2008, komissio v. Infront WM, C-125/06 P, EU:C:2008:159, 72 kohta) eli se, että kantajalla on ”saavutettu erityinen oikeus” (ks. vastaavasti määräys 14.1.2021, Sabo ym. v. parlamentti ja neuvosto, C-297/20 P, EU:C:2021:24, 28 kohta), eikä tämän oikeuden tarvitse välttämättä olla yksinoikeus.

71 Edellä esitetyn perusteella ainoan valitusperusteen ensimmäinen osa on hyväksyttävä ja valituksenalainen määräys on kumottava ilman, että on tarpeen tutkia valittajien tämän osan tueksi esittämiä muita väitteitä.

Ainoan valitusperusteen toinen osa

72 Koska ainoan valitusperusteen ensimmäisen osan hyväksyminen johtaa valituksenalaisen määräyksen kumoamiseen, ei ole tarpeen tutkia tämän valitusperusteen toista osaa, joka ei voi johtaa kyseisen määräyksen laajempaan kumoamiseen.

Kanne unionin yleisessä tuomioistuimessa

73 Jos unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun, Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan ensimmäisen kohdan toisessa virkkeessä määrätään, että se voi itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen.

74 Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuin ei voi ratkaista menettelyn tässä vaiheessa unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetun kanteen asiakysymystä, mutta sillä on kuitenkin tiedossaan tarvittavat seikat, jotta se voi ratkaista lopullisesti oikeudenkäyntiväitteen, jonka komissio on esittänyt käsiteltäessä asiaa ensimmäisessä oikeusasteessa.

75 Tämä toimielin esittää tämän oikeudenkäyntiväitteensä tueksi, että delegoitu direktiivi ei koske valittajia suoraan eikä erikseen.

76 Ensinnäkin, koska asianosaiset eivät ole nimenomaisesti kiistäneet tätä seikkaa, unionin tuomioistuin aikoo hyväksyä unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen määräyksen 27–33 kohdassa esittämät arvioinnit siitä, koskeeko delegoitu direktiivi valittajia suoraan.

77 Toiseksi tämän tuomion 61–68 kohdassa esitetystä seuraa, että käsiteltävässä asiassa delegoitu direktiivi koskee valittajia erikseen.

78 Tästä seuraa, että valittajien unionin yleisessä tuomioistuimessa nostama kumoamiskanne on otettava tutkittavaksi.

79 Asia on palautettava unionin yleiseen tuomioistuimeen kumoamiskanteesta annettavan asiaratkaisun tekemistä varten.

Oikeudenkäyntikulut

80 Koska asia palautetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen, tästä menettelystä aiheutuvista oikeudenkäyntikuluista on päätettävä myöhemmin.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Unionin yleisen tuomioistuimen 20.9.2023 antaman määräyksen Nicoventures Trading ym. vastaan komissio (T-706/22, EU:T:2023:579) määräysosan 1 kohta kumotaan.**

2) **Nicoventures Trading Limitedin, British American Tobacco (Germany) GmbH:n, British American Tobacco Italia SpA:n (BAT Italia), British American Tobacco Polska Trading sp. z o.o:n, British American Tobacco España SA:n ja P.J. Carroll & Company Limitedin kumoamiskanne, joka koskee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/40/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tiettyjen kuumennettavia tupakkatuotteita koskevien vapautusten lopettamisesta 29.6.2022 annettua komission delegoitua direktiiviä (EU) 2022/2100, on otettava tutkittavaksi.**

3) **Asia palautetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen tämän tuomiolauselman 2 kohdassa tarkoitetusta kumoamiskanteesta annettavan asiaratkaisun tekemistä varten.**

4) **Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.**

Allekirjoitukset